उद्दानम् [दो बन्धने ल्युट्] 1 Binding, confinement; उद्दाने कियमाणे तु मत्त्यानां तत्र रज्जुभिः Mb. 12. 137. 14. -2 Taming, subduing. -3 The middle, the waist. -4 A fire-place. -5 The submarine fire. -6 Entrance of the sun into a zodiacal sign (संकान्त).

उद्दानकः N. of a tree (शिरीष), Gīrvāṇa.

उद्दाम a. 1 Unbound, unrestrained, unchecked, free, bold; भवन्ति नोहामगिरां कवीनाम् Si. 4. 10. -2 (a) Strong, powerful, violent; कर्मणोहामदण्डानामेव स्याद्व शवितेनी (लक्ष्मी:) Pt. 3. 148; Mal. 3, 7; वेहपरिदाहमहाज्वराणि 6. 13. (b) Furious, intoxicated; स्रोतस्युद्दामदिग्गजे R. 1. 78; Si. 11. 19; U. 3. 6. -3 Dreadful, formidable; शरीरसंनिवेश: Mal. 3. -4 Self-willed -5 Luxuriant, large, great, excessive; उद्दामानि प्रथयति शिलावेश्मभियोवनानि Me. 25; उद्दामोत्किलकाम् Ratn. 2. 4, 4. 22; गन्धोद्दामा धरा exhaling great smell; Mk. 5. 22. -6 Proud, haughty; पौलस्त्यविजयोद्दाम Mv. 3. 45 elated. -7 Unlimited, extra-ordinary. -म: 1 N. of Yama. -2 N. of Varuṇa. -मम् ind. Violently, fiercely, strongly; अयोद्दामं ज्वलिज्यतः U. 3. 9.

उद्दित a. [उद्-दो-क्त] Tied, bound.

उद्दलन a. Tearing out. -नः The act of splitting, causing to burst (Jaina).

उद्दालः 1 N. of a plant, Cordia Myxa or Latifolia (बहुवारक; Mar. भोंकरी). -2 The sage उद्दालक.

उद्दालकः = 1 उद्दाल q. v. -2 N. of a sage; उद्दालक आरुणि: Bri. Up. 3.7.1. -कम् A kind of honey. -Comp. -पुरुपमिक्षका [उद्दालकानां पुष्पाणि भज्यन्ते यत्र कीडायां ण्वुल्] a sort of game played by the people in the eastern districts (in which Uddālaka flowers are broken or crushed).

उदालकायनः A descendant or son of उदालक i. e. श्वेतकेतु; गार्यायण उदालकायनात् Bri. Up. 4. 6. 2.

उदिनम् Midday.

उद्देश 6 U. 1 To point out, signify, declare, denote, mention, tell; प्रथमोदिष्टमास्पदम् Ku. 6.35; Ms. 8.52, 3.182; Me. 30; यथोदिष्टन्यापारा S. 3; अनेडम्क उद्दिष्टः राठे Med. denotes or signifies. -2 To enunciate, prophesy; त्वं साधुभिरुद्दिष्टः S. 5. -3 To refer or allude to, have reference to; स्मरमुद्दिश्य Ku. 4.38; S. 6, see उद्दिश्य below. -4 To mean, intend, aim at, direct towards, destine for, assign to, dedicate to; K. 40; उद्दिष्टामुपनिहितां भजस्व पूजाम् Mal. 5.25; फलमुद्दिश्य Bg. 17.21. -5 To explain, teach, advise; सतां केनोद्दिष्टं विषममसिधारावतमिदम् Bh. 2.28.

उद्दिश्य ind. 1 With reference to, aiming at, in the direction of, towards; वध्यशिलामुद्दिश्य प्रस्थितः Pt. 1. -2 For, for the sake of, on account of, in the name of; लां \$.3 on thy account; किं for what purpose, on what account; निमित्तम् Pt. 1. 283 for some cause; त्वामु-दिश्य सभाजनाक्षराणि M. 5. in your name. -3 Demanding, stipulating for.

उद्दिष्ट p. p. 1 Mentioned, particularized, specially told. -2 Desired, wished for. -3 Explained, taught &c. -4 Renowned, famous; पलायनेन चोदिष्टाः प्राणान्रक्षामहे वयम् । एकेन बहवो भमा यशोनाशं गमिष्यति ॥ Ram. 6. 66. 27.

उद्देशः 1 Pointing to or at, directing; सूर्योद्देशेन तिला दातव्याः Pt. 2 in the name of. -2 Mention, specification; सार्धप्रहरद्वयोदेशे Pt. 5; स्वरसंस्कारोदेशः Nir. -8 Illustration, explanation, exemplification. - 4 Ascertainment, determination, inquiry, investigation, search. -5 A brief statement or account; एष तृद्देशतः प्रोक्तो विभूतेर्विस्तरो मया Bg. 10. 40; Mb. 8. 69. 54. -6 Assignment, allotment. -7 Stipulation, bargain. -8 Object, motive; कृतोद्देश: स बीभत्सः Mb. 3. 158. 3. -9 A spot, region, place; अहो प्रवातसुभगोयमुद्देशः S. 3; M. 3; वन a part of the forest. -10 Upper region, high position. -11 (In phil.) The enunciation of a thing by its name (which is to be further discussed and explained), the other two processes being लक्षण and परीक्षा. -Comp. -पदम The term (or terms) which form the subject; नात्रेषा वचनव्यक्तिः ये यजमाना इत्युद्देशपदम्, ऋत्विजः इति विधेयपदम्। ŚB. on MS. 6. 6. 20.

उद्देशक a. Illustrative. -कः 1 An illustration, example. -2 An illustrator, a guide. -3 (In Math.) A question, problem; अत्रोहेशकः (frequently occurring in Līlāvatī).

उद्देशतः ind. Pointedly, distinctly; एष तूद्देशतः प्रोक्तः Bg. 10. 40.

उद्देश pot. p. 1 To be illustrated or explained.
-2 To be intended or aimed at. -3 That to which one refers or which one has in view. -इयम् 1 The object in view, an incentive. -2 The subject of an assertion (opp. विषय); see the word अनुवाय also.

उद्देश्यक a. Pointing at or to.

उद्देष्ट् a. 1 Pointing out. -2 One who acts with a certain object in view.

उद्दीप् 4 A. To flame, blaze up, be kindled; नणवदन-मुददीपि भिये Si. 15. 48; उद्दीप्यस्व जातवेदः Mahānār. 2. 8. Kaus. — Caus. 1 To light up, inflame, illuminate, kindle; पुनस्त्वोद्दीपयामसि Av. 12. 2. 5. उद्दीपितकोपानलाः Ve. 2. — 2 To excite, animate, fire; पुत्रवधामषोद्दीपितेन Ve. 2; न वैरमुद्दीपयित प्रशान्तम् Mb.

उद्दोपः 1 Inflaming, lighting. -2 An inflamer. -3 That which animates or excites. -पम Bdellium.

उद्दीपक a. 1 Exciting, rendering more intense; गरह-स्योद्दीपकतया Dk. 9 virulence. -2 Lighting, inflaming. -क: A kind of bird. -का A kind of ant.

उद्दीपनम् 1 Inflaming, exciting; কীঘ°, अप्ति°. -2 (In Rhet.) That which excites or feeds (a sentiment or rasa), any aggravating or attendant circumstance